

DAODEJING

LAO ZI

tõlkinud Linnart Mäll

rmt: Loomingu Raamatukogu 27 (1127), 1979

VÄE RAAMAT

LVI

mõistja ei räägi
rääkija ei mõista
sule suu
pane kinni väravad
nürista tera
sõlmi lahti sõlmed
tuhmista sära
päris tolmuks pea
sellest ütlen
samastatus ürgsega
sest
nii ei ole sugulasi
nii ei ole vööraid
nii ei ole kasulikku
nii ei ole kahjulikku
nii ei ole väärtuslikku
nii ei ole väärtusetut

nõnda ollaksegi väärtuslik taeva all

LVII

sirgemeelselt riiki juhatakse
kövermeelselt relvi haaratakse
teatud taevaalust saadakse

kust ma mõistan et see nii

sellest

palju keeldusid ja tabusid on taeva all
rahvas üha vaesub
rahval palju terariistu
riigis kasvab segadus
inimestel palju andeid võimeid
imeasju tehakse
seadusi ja käske vorbitakse
röövleid vargaid saab palju

sellepärast õnnis öelgu

mina ei toimi
rahvas muutub ise
mina naudin rahu
rahvas saab ise sirgeks
mina ei pinguta
rahvas saab ise jõukaks
mina olen soovideta
rahvas saab ise loomulikuks

LVIII

valitseja muretu
tema rahvas ustav
valitseja jälgub kõike
tema rahval puudu kõigest

õnne peale toetub õnnetus
õnnetuses peitub õnn
kes küll mõistab nende määra

kui ei ole sirget meelt
sirged saavad kõveraiks
head need saavad veiderdajaiks

hälbed suuremad päev-päevalt

sellepärast õnnis
õigena ei hävita
ausana ei haava
sirgena ei omavolitse
säravana ei pimesta

LIX

juhid inimlikult tegutsed taevalikult
pole võrdset kasinusel
kasinusest ütlen aga
harju varakult
harjud varakult
vägi väga mõjus
vägi väga mõjus
võimatut ei ole
võimatut ei ole
oma piirid unustad
oma piirid unustad
saadki riiki vallata
valdad riiki emalikult
suudad jääda pikaks ajaks

sellest ütlen
sügav juur
tugev tüvi
kulged pikas elus
kestvas kaemuses

LX

valitse suurt riiki
nagu küpsetaksid väikest kala
kulgedes kui astud taeva alla
viirastustel pole võimu
viirastustel pole mitte üksnes võimu
nende võim ei haava inimesi
mitte üksnes nende võim ei haava inimesi
õndsad ka ei haava inimesi

mõlemad ei haava teineteist
vägi väega sõbruneb
naasma üheskoos

LXI

suur riik
voolaku alla
olgu sõlmpunkt taeva all
olgu naine taeva all
naine alati rahuga võidab mehe
rahulikult alla jäädes

nõnda suur riik
madaldudes väikse riigi ees
omaks võtab väikse riigi
väike riik
madal olles suure riigi ees
omaks võtab suure riigi
sest
mõned omaks võtma madalad
mõned omaks võtma madalduvad

suure riigi püüdlus olgu
võrdselt inimesi hooldada
väikese riigi püüdlus olgu
inimesi teenida
mõlemate püüdlus täitub

suur kuulutagu end madalaks

LXII

kulgeja on musttuhandete põhi
hüva inimese aare
halva inimese kaitsja

kaunid kõned võivad meelitada
austav hoiak võib küll lisa anda
inimene kui on halb
milleks teda hüljata

sellepärast
taevapoja kroonimisel
nõunikute määramisel
kuigi kingiks tuuakse
kalliskive nelikrakendeid
parem oleks istuvana
kulgu mööda liikuda

miks küll vanal ajal
väärtuslikuks peeti kulgejat
kas ei öeldud siis
tahad ja ei saa
oled süüdi andeks saad

sellepärast peeti väärtuslikuks taeva all

LXIII

toimi toimimata
tegutse tegutsemata
maitse maitsemata
suur on väikeses
palju väheses
kurjusele vasta väega
kerges rasket näe
väikest suureks pea

rasked tööd siin taeva all
sugenevad kergetest
suured tööd siin taeva all
sugenevad väikestest
sellepärast õnnis
kunagi ei võta ette suurt
nõnda saabki luua suurt

kergelt lubad
haruharva usutakse
kerge praegu
hiljem liiga raske
sellepärast õnnis
kõike arvab raskeks
nõnda pole raske

LXIV

mis on rahunenud
seda kerge kinni hoida
mida pole ennustatud
seda kerge kavatseda
mis on pudenenud
seda kerge puistata
mis on peenendatav
seda kerge pihustada
toimi ainult sellesse
mida veel ei ole
juhi ainult seda
mis veel pole sassis
jämedaimgi puu
sünnib imepeenest
kõrgeimgi torn
hakkab kerkima maapinnalt
tuhat miili teed
algab jalatalla alt

toimija purustab

võtja kaotab

sellepärast õnnis
jätab toimimata
nii ei purusta
jätab võtmata
nii ei kaota
rahva teod on sellised
alati kui valmis saamas
purunevad

märka lõppu nagu algust
ning su teod ei purune

sellepärast õnnis
soovib soovimatut
mitte kalleid haruldusi
õpib õppimatut
naaseb kõigi inimeste juurde
aitab musttuhandeid loomulikuks
kuid ei söanda toimida

LXV

ennemuistsed head teinud kulgejad
ei nad valgustanud rahvast
hoopis jätsid tumedaks

rahvast raske juhtida
üksnes arvestustega
sest
arvestustega juhib riiki
riigi röövija
arvestusteta juhib riiki
riigi õnnestaja
püüa mõista mõlemaid
jälgi eeskujusid
mõistad jälgida eeskujusid
sellest ütlen
ürgne vägi
ürge vägi
sügavkauge
naaseb kõigi olenditega
siis on tõesti ülim õnn